

Helle Thorning-Schmidts grundlovstale

Taler

Helle Thorning-Schmidt
Statsminister

Dato

5. juni 2012

Historien om hvordan Danmark fik sin grundlov fortæller meget om os som nation. Det foregik i fred og ro. Krudt og kugler var der ikke meget af. Overgangen fra enevælde til almenvælde foregik i al fredsommelighed i 1848. Og den 5. juni 1849 fik Danmark sin grundlov.

I virkeligheden er grundloven en beskeden samling paragraffer. Ja, faktisk fylder den kun lidt mere end 4.000 ord – det svarer vel i omfang til to-tre skolestile. Den er på 89 paragraffer. Til sammenligning er færdselsloven på over 140 paragraffer. Og loven om finansiel virksomhed er på over 400 paragraffer.

Men selv om grundloven i omfang hører til vores mindste, så er dens betydning uden sidestykke. Med den fik vi vores grundlæggende rettigheder samlet i en forfatning. Retten til at tale. Retten til at stemme. Retten til at tro. Ukrænkelige rettigheder.

Men det som for alvor giver grundloven saft og kraft er den måde, vi har valgt at bruge den på. Grundloven er i sin kerne en måde at løse uoverensstemmelser på.

Der findes lande, hvor demokratiet bliver brugt til at gøre afstanden mellem holdninger og mennesker større. Hvor reglerne bliver brugt til at fremme ét og kun ét bestemt synspunkt. Hvor det at lytte bliver opfattet som forvirret. Og hvor den simple erkendelse, at vi har brug for hinanden, også når vi tager beslutninger, bliver stemplet som svaghed.

I Danmark har vi truffet et andet valg. Vi har brugt grundloven til at skabe et, i historisk lys, enestående harmonisk samfund.

Hvor mennesker ikke bøjer nakken, når de bliver spurgt om deres mening, men i stedet rækker hånden op. Hvor vi, generation efter generation, har været i

stand til at overlade et rigere og stærkere Danmark til dem, som kom efter. Og hvor vi kærer os om alle og ikke kun dem, der bor i huset eller opgangen ved siden af. Vi har skabt et Danmark som er helt.

Og det har vi gjort i fællesskab. Der findes ikke et parti. Der findes ikke en gruppe. Og der findes ikke en politisk kraft, som kan tage hele æren for det vi har skabt.

Tværtimod. Vi har fundet styrke i at dele ansvaret. Vi har fundet de rigtige løsninger ved at bøje os mod hinanden. Og ved at række ud efter det fælles bedste er vi nået længere end nogen havde troet muligt. Det er styrken ved det danske demokrati. Vi er bedst, når vi står sammen.

Det gjaldt i 30'erne, da politikerne samledes i statsministerens lejlighed på Østerbro og i bogstaveligste forstand fandt en fælles løsning i sidste time. Det gjaldt i årene efter 2. verdenskrig, hvor vi byggede velfærdssamfundet. Det gjaldt i 1980'erne, hvor lønmodtagere og arbejdsgivere i fællesskab påtog sig et ansvar for at sikre danske virksomheders konkurrenceevne. Det gjaldt i 1990'erne, hvor store og brede politiske aftaler var med til at få bugt med massearbejdsløsheden. Og det var den samme beslutsomhed, som lå bag 00'ernes store politiske forlig, velfærdsaftalen.

Hver gang er svære beslutninger blevet båret igennem ikke på trods af danskerne men på grund af dem. For befolkningen ved godt, at der ikke findes snuptagsløsninger, som ikke stiller krav til dem også. Danskerne ved, at nemme løsninger sjældent er de rigtige løsninger. Og danskerne ved, at når det gælder, så har vi brug for at stå sammen.

I dag befinder Danmark sig i en hård økonomisk virkelighed. En virkelighed, der ikke bare vil præge resten af året, men resten af årtiet. Vi har mistet over 170.000 arbejdspladser på få år. Store overskud er blevet til historiske underskud.

Derfor kommer vi som politikere til at træffe svære valg.

Og det første valg vi skal træffe er om vi vil løse opgaven i fællesskab, eller om vi tror, vi kan klare det bedre hver for sig? Vil man tilsidesætte retorikken for resultaterne?

Har man modet til at sige til sine egne: ”Vi fik det ikke præcis som vi ville, men den løsning vi står bag er et stort skridt i den rigtige retning, og den giver tryghed for befolkningen.”

Det er spørgsmålet befolkningen med rette kan stille til deres folkevalgte dette års grundlovsdag.

Regeringens valg er klart. Vi ønsker at løfte i fællesskab. At vi finder holdbare løsninger for helheden og ikke kun for enkeltgrupper.

Det betyder naturligvis også, at regeringen vil være parat til at anerkende de partier og kræfter i det danske samfund, som vil være med til at bære byrden. Indflydelsen går hånd i hånd med ansvaret.

Og tag ikke fejl om opgavens omfang.

Europa har ikke oplevet et tilsvarende økonomisk tilbageslag siden 2. verdenskrig. Millioner har mistet deres arbejde. Erhvervsdrivende drejer nøglen om i gaderne fra Slagelse til Sevilla. En generation af unge er ved at miste deres fodfæste på arbejdsmarkedet. Det er ganske enkelt en tragedie. Manglende styr på de offentlige finanser gennem årtier betyder, at enkelte europæiske lande i dag er underlagt barske krav om nedskæringer og besparelser.

Hvad der sker i Europa, har betydning for Danmark. Virksomhederne mangler ordrer. Det er sværere at skabe job. Der bliver stillet nye og større krav til vores fælles økonomi.

Og opgaven bliver ikke mindre af, at vi i Danmark undlod at forberede os på dårlige tider.

Da andre blev bedre, blev vi dyrere. Det betyder, at vores virksomheder i dag har svært ved at konkurrere med lande, som vi tidligere kunne slå på en stærk kombination af høj kvalitet og en fair pris.

Hvem rammer det hårdest? Jo aktionærerne kan mærke det på årsregnskabet. Og måske bliver bonussen ikke så stor i chefkredsen. Men det rammer først og fremmest de mennesker, som mister deres job, når virksomheden drejer nøglen om eller skærer ned. Sådan er det.

Som sagt; vi har mistet over 170.000 arbejdspladser i den private sektor under krisen. Det er arbejdspladser, som ikke kommer tilbage af sig selv. Det siger alt om den opgave, vi står overfor. Regningen er ikke betalt.

På samme måde som vi ikke fik styrket vores konkurrenceevne i tide, så har vi heller ikke fuldt og helt fået tacklet det simple faktum, at det er dyrere, når vi bliver flere ældre og færre til at finansiere velfærden. I begyndelsen af 00'erne var der fire i arbejdsstyrken for hver pensionist. I 2020 – som er lige om hjørnet – vil der kun være tre i arbejdsstyrken for hver pensionist.

Jeg tror, at vi alle sammen kan se, at det ikke er holdbart, hvis vi vil bevare den omsorg for vores ældre, som vi alle sætter så højt. Det er ikke holdbart, hvis vi vil bevare og udvikle den gratis sundhed, vi alle sætter pris på. Og det bliver også svært at få råd til den uddannelse, vi ønsker skal give vores børn et stærkt skub ind i arbejdslivet, som skal give dem muligheder, og som skal være med til at fylde rollen ud som aktive og stærkere borgere.

Der er mange måder at løse udfordringen på. Det er en ærlig sag at sige; så må vi prioritere hårdere i velfærden. Der er ikke råd til vores sundhed. Forældrene må betale for deres børns uddannelse. Fair nok.

Men jeg ville ønske, at de som mener det sagde det lidt højere. Det vil være befriende ærlig tale. Jeg har bare svært ved at høre dem tale særligt højt, når det bliver alvor.

På samme måde ville jeg ønske, at de som mener, at der dybest set ikke er brug for forandring brugte lidt tid på at forklare, hvordan vi så får skabt nye arbejdspladser. Og jeg ville ønske at høre deres bud på, hvordan vi sikrer, at vi også i fremtiden får råd til velfærden for vores børn, syge og gamle.

Socialdemokraterne har ikke valgt den nemme vej. Vi har ikke forsøgt at bilde nogen ind, at jobbene ville komme tilbage hurtigt, og at der bliver guld og grønne skove. Tværtimod har vi i ganske lang tid sagt klart og tydeligt, at danskerne skal arbejde hårdere for at fastholde den velfærd vi gerne vil have. Ligesom vi har sagt, at det ikke går i længden at udhule vores fælles kasse, hvis vi vil have et stærkt fællesskab.

Socialdemokraterne og regeringen har ikke sagt, at det bliver nemt. Men vi har sagt, at det godt kan lade sig gøre. Vi kan få nye arbejdspladser, og vi kan fastholde og endda udvikle vores velfærd. Men det kræver en ting. Nemlig at vi alle sammen arbejder mere.

Derfor er den røde tråd i regeringens politik at gøre alt hvad vi kan for at få flere arbejdspladser og få flere i arbejde.

Hvis vi alle sammen arbejder mere, og jo flere der kommer i job i de kommende år, bliver der råd til at betale for ældreplejen. For hver time vi arbejder ekstra bliver der bedre råd til, at vi kan blive ved med at behandle patienterne med den bedste medicin. Der bliver råd til at børn ikke skal rode med de samme skolebøger, som vi selv gjorde. Der bliver råd til at investere i de mennesker, som ikke fik så meget uddannelse med sig ind i arbejdslivet. Der bliver råd til at investere i den forskning og udvikling, som skal gøre vores virksomheder bedre end deres konkurrenter.

Men det kræver som sagt en ting. Nemlig, at vi alle sammen arbejder mere.

Det har jeg sagt igennem flere år nu. Og det samme har politikere og økonomiske eksperter sagt igen og igen.

Mange har sagt til mig, at de ikke fatter det budskab i en tid, hvor der er arbejdsløshed. Jeg forstår det godt. For det lyder da mærkeligt for rigtig mange danskere, at vi skal arbejde mere. For mange oplever ganske enkelt, at der ikke er brug for dem på arbejdsmarkedet. Eller at naboens søn ikke kan få en praktikplads. Eller at der er store fyringsrunder på hæderkronede virksomheder. Eller at arbejdspladser bliver flyttet ud af Danmark.

Til dem vil jeg sige; Jeg forstår godt, at det klinger mærkeligt, at regeringen beder jer om at arbejde mere, når der er alle de andre udfordringer her og nu. Måske har vi og jeg selv heller ikke altid være så gode til at fortælle, hvorfor det er sådan.

Men regeringens opgave er at gøre to ting på en gang; Vi skal skabe grobund for vækst og nye arbejdspladser her og nu, og vi skal samtidig sikre, at dansk økonomi er klar til det næste opsving. Hvis vi ikke er klar til næste bølge, så flader den ud ligeså hurtigt den er kommet.

For bundlinjen er, at vi om meget få år vil mangle arbejdskraft. Der vil mangle dygtige lærere i vores skoler. Der vil mangle dygtige metalarbejdere i industrien. Og der vil mangle dygtige håndværkere til vores store infrastrukturprojekter.

Hvis ikke vi allerede nu går i gang med at finde løsninger, så svigter vi vores opgave. Hvis ikke vi allerede nu arbejder mere, så vi kan styrke konkurrenceevnen, så risikerer vi, at det næste opsving stille og roligt svæver forbi Danmark.

Jeg indrømmer, at det ikke er et enkelt budskab.

Men regeringen ville svigte sit ansvar overfor befolkningen, hvis ikke vi bliver ved og ved. Vi svigter vores ansvar, hvis ikke vi fortæller præcis, hvor alvorlig situationen er i dansk økonomi.

Derfor bliver vi ved. Og vi insisterer på, at de svære valg bliver truffet i tide. Også selvom vi får nogle knubs af det. Vi insisterer på at tale op til danskerne og den tradition vi har i Danmark om at træffe de rigtige valg på de rigtige tidspunkter. Selvom det kræver noget af os alle sammen.

Og det tidspunkt er nu.

Derfor har regeringen indkaldt til trepartsforhandlinger med lønmodtagere og arbejdsgivere. Det er præcis 25 år siden, at vi fik den såkaldte Fælleserklæring som banede vejen for et af verdens mest robuste og solidariske pensionssystemer. Det var en aftale, som sikrede jobfest i stedet for lønfest. I dag høster vi frugterne af en tidligere generations rettidige omhu.

Og det er derfor, at regeringen har fremlagt et samlet og fuldt finansieret bud på lettelse af skatten på arbejde. For når den helt almindelige lønmodtager skal arbejde mere, så skal det også kunne betale sig. Hvis den enlige mor arbejder en time ekstra, så skal hun kunne mærke det, når hun får sin løn.

Med skattereformen ønsker regeringen, at samtlige tre millioner danske lønmodtagere får en skattelettelse. Derfor vil vi fordoble beskæftigelsesfradraget.

Vi ønsker, at 250.000 almindelige lønmodtagere bliver løftet ud af topskatten. I dag betaler en ud af tre metalarbejdere topskat. Bliver skattereformen

gennemført, som den ligger, vil det i fremtiden kun være en ud af ti.

Og vi ønsker at give en håndsrækning til dem, som vi i flere år har talt om at hjælpe, men hvor det måske er blevet for meget ved snakken og de ædle intentioner: De fattigste pensionister og de enlige forsørgere.

Som sagt er regeringens skattelettelser fuldt finansieret. Det er ikke fugle på taget og penge i et diagram. Det er en bundsolid skattereform, som vil være med til at styrke væksten i det danske samfund.

Derfor er jeg også en glad og tilfreds statsminister, som kan konstatere, at alle Folketingets partier i går blev enige om et vigtigt element i skattereformen.

Nemlig at vi giver virksomhederne mulighed for at afskrive deres investeringer på en mere fordelagtig måde. Det er et forslag, som vil give virksomhederne et tiltrængt rygstød. Og som ikke mindst vil være med til at skabe 7.500 nye arbejdspladser i Danmark næste år.

I går så vi, at Folketingets partier var i stand til at lægge uenighederne til side. Vi så, at Folketingets partier var i stand til at sætte sig udover, hvad de hver især tidligere har ment. Væk var valgkampen. Ind kom alvoren. I går viste vi befolkningen, at vi er i stand til at løfte det ansvar, som vi er blevet betroet.

Vi levede op til ånden i det danske folkestyre. Vi brugte grundloven på den bedst tænkelige måde.

Kan I have en fortsat dejlig grundlovsdag.

Kilde

stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Grundlovstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/statsminister-helle-thorning-schmidts-grundlovstale-2012>